

מסע האי המטחון:
קריאה ב'לכריה השני'

מבט ל

פרופ' נועם מלרתי
וטחן אור, אור

מבט כללי

□ חטיבה א: פרקים ט-יא

- [א.1] ט 8-1: חורבן אלוים
- [א.2] ט 17-9: יוזה אירושלים
- [א.3] י 2-1: קשת שם (?)
- [א.4] י 12-3: ניצחון מלחמה וקיבוץ נדחי ישראל
- [א.5] יא 3-1: חורבן אדירים
- [א.6] יא 17-4: נבואת הרוצים, חלק א

[6.k] יא 4-17: נבואת ה' בארץ מצרים

4 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי רַעַה אֶת־צֹאן הַהֶרְגָה: 5 אֲשֶׁר קִנְיֵהוּ יִהְרָגוּ וְלֹא יֵאֲשָׁמוּ וּמִכְרִיֵהוּ יֹאמְרוּ בְרוּךְ יְהוָה וְאֶעֱשֶׂה וְרַעִיָהֶם לֹא יִחְמוֹל עֲלֵיהֶן: 6 כִּי לֹא אֶחְמוֹל עוֹד עַל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ נְאֻם־יְהוָה וְהָיָה אֲנֹכִי מִמְצִיא אֶת־הָאָדָם אִישׁ בְּיַד־רַעְיָהוּ וּבְיַד מַלְכוֹ וּכְתַתּוּ אֶת־הָאָרֶץ וְלֹא אֲצִיל מִיָּדָם: 7 וְאַרְעָה אֶת־צֹאן הַהֶרְגָה לְכֹן עֲנִי הַצֹּאן וְאֶקַּח־לִי שְׁנֵי מַקְלוֹת לְאַחַד קָרָאתִי נְעָם וְלְאַחַד קָרָאתִי חִבְלִים וְאַרְעָה אֶת־הַצֹּאן: 8 וְאַכְחַד אֶת־שְׁלֹשֶׁת הַרְעִים בִּירַח אֶחָד וְתִקְצַר נַפְשִׁי בָהֶם וְגַם־נַפְשָׁם בַּחֲלָה בֵּי: 9 וְאָמַר לֹא אֶרְעָה אֶתְכֶם הַמָּתָה תָּמוּת וְהַנִּכְחָדֶת תִּכָּחַד וְהַנְּשֹׂאֲרוֹת תֵּאֱכַלְנָה אִשָּׁה אֶת־בָּשָׂר רַעוּתָהּ: 10 וְאֶקַּח אֶת־מִקְלֵי אֶת־נְעָם וְאֶגְדַּע אֹתוֹ לְהַפִּיר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־כָּל־הָעַמִּים: 11 וְתִפְרַר בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּדְעוּ כֹן עֲנִי הַצֹּאן הַשְּׂמֵרִים אֹתִי כִּי דִבַּר־יְהוָה הוּא: [[ס]] 12 וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִם־טוֹב בְּעֵינֵיכֶם הָבּוּ שְׂכָרִי וְאִם־לֹא | חֲדָלוּ וַיִּשְׁקְלוּ אֶת־שְׂכָרִי שְׁלֹשִׁים כֶּסֶף: 13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הַשְּׁלִיכֵהוּ אֶל־הַיּוֹצֵר אֲדָר הַיָּקָר אֲשֶׁר יִקְרָתִי מֵעַלֵיהֶם וְאֶקַּח שְׁלֹשִׁים כֶּסֶף וְאֶשְׁלִיךְ אֹתוֹ בֵּית יְהוָה אֶל־הַיּוֹצֵר: 14 וְאֶגְדַּע אֶת־מִקְלֵי הַשְּׁנֵי אֶת הַחִבְלִים לְהַפִּיר אֶת־הָאֲחוּהָ בֵּין יְהוּדָה וּבֵין יִשְׂרָאֵל: [[פ]] 15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי עוֹד קַח־לְךָ כָּלִי רַעַה אֲוֹלִי: 16 כִּי הִנֵּה־אֲנֹכִי מְקִים רַעַה בְּאָרֶץ הַנִּכְחָדוֹת לֹא־יִפְקַד הַנְּעָר לֹא־יִבְקָשׁ וְהַנְּשֹׂבֶרֶת לֹא יִרְפָּא הַנְּצַבָה לֹא יִכְלָל וּבָשָׂר הַבְּרִיאָה יֹאכַל וּפְרִסִיָהוּ יִפְרַק: 17 הוּי רַעִי הָאֲלִיל עֲזָבִי הַצֹּאן חָרַב עַל־זְרוּעוֹ וְעַל־עֵין יְמִינוֹ זָרְעוֹ יָבוֹשׁ תִּיבֹשׁ וְעֵין יְמִינוֹ כָּהָה תִּכָּהָה: [[פ]]

סיפור עז 13 ובי 1318

13 האל

4 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי

רַעַה אֶת־צֹאן הַהֲרָגָה:

5 אֲשֶׁר קִנְיָהֶן יִהְרָגוּ וְלֹא יִשְׁמוּ

וּמְכַרְיָהֶן יֵאמָר

בְּרוּךְ יְהוָה וְאֶעֱשֶׂר

וְרַעִיָהֶם לֹא יַחְמֹל עֲלֵיהֶן:

6 כִּי לֹא אַחְמֹל עוֹד עַל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ

נְאֻם־יְהוָה

וְהִנֵּה אֲנֹכִי מִמְצִיא אֶת־הָאָדָם אִישׁ בְּיַד־רַעְהוֹ וּבְיַד מַלְכוֹ

וְכַתְתּוּ אֶת־הָאָרֶץ

וְלֹא אֲצִיל מִיָּדָם:

סיפור עז 13 וביצו 18

ביצו 13

7 וְאַרְעָה אֶת־צֶאֱן הַהֲרָגָה לְכֹן עֲנִי הַצֹּאֵן
וְאַקַח־לִי שְׁנֵי מַקְלוֹת
לְאֶחָד קִרְאתִי נְעָם
וְלְאֶחָד קִרְאתִי חֲבָלִים
וְאַרְעָה אֶת־הַצֹּאֵן:

8 וְאֶכְחַד אֶת־שְׁלֹשֶׁת הַרְעִים בִּירַח אֶחָד
וְתִקְצֹר נַפְשִׁי בָהֶם
וְגַם־נַפְשָׁם בַּחֲלָה בִּי:

9 וְאָמַר

לֹא אֶרְעָה אֶתְכֶם
הַמַּתָּה תָּמוּת
וְהַנִּכְחָדֶת תִּכְחָד

וְהַנְּשֹׂאֲרוֹת תֹּאכְלֶנָּה אִשָּׁה אֶת־בֶּשֶׂר רְעוּתָהּ:

10 וְאַקַח אֶת־מַקְלֵי אֶת־נְעָם

וְאֶגְדַּע אֹתוֹ לְהַפִּיר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־כָּל־הָעַמִּים:

11 וְתִפָּר בַּיּוֹם הַהוּא

וַיִּדְעוּ כֵן עֲנִי הַצֹּאֵן הַשֹּׁמְרִים אֹתִי

כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא: [[ס]]

סיפור עץ 13 וביצוא

ביצוא ה'13

7 וְאַרְעָה אֶת־צֹאן הַהֶרְגָּה לְכֹן עֲנִי הַצֹּאן
וְאַקַּח־לִי שְׁנֵי מִקְלוֹת
לְאַחַד קִרְאֹתֵי נְעָם
וְלְאַחַד קִרְאֹתֵי חִבְלִים
וְאַרְעָה אֶת־הַצֹּאן:
8 וְאַכְחַד אֶת־שְׁלֹשֶׁת הַרְעִים בִּירַח אֶחָד
וְתִקְצֹר נַפְשֵׁי בָהֶם
וְגַם־נַפְשָׁם בַּחֲלָה בֵּי:

9 וְאָמַר

לֹא אֶרְעָה אֶתְכֶם
הַמַּתָּה תָּמוּת
וְהַנְּכַחְדַּת תִּכְחַד
וְהַנְּשֹׂאֲרוֹת תֹּאכְלֶנָּה אִשָּׁה אֶת־בֶּשֶׂר רְעוּתָהּ:

10 וְאַקַּח אֶת־מִקְלֵי אֶת־נְעָם

וְאַגְדַּע אֹתוֹ לְהַפִּיר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־כָּל־הָעַמִּים:

11 וְתִפַּר בַּיּוֹם הַהוּא

וַיִּדְעוּ כֹן עֲנִי הַצֹּאן הַשֹּׁמְרִים אֹתִי
כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא: [[ס]]

תרגום השבעים ליוונית:
οἱ Χανααῖοι τὰ πρόβατα
= כנעני הצאן

תרגום השבעים ליוונית:
εἰς τὴν Χαναανῖτιν·
= לכנענים

סיפור עז 13 וביצוא

ביצוא ה'13

7 וְאַרְעָה אֶת־צֹאן הַהֲרָגָה לְכֹן עֲנִי הַצֹּאן
 וְאַקַח־לִי שְׁנֵי מִקְלוֹת
 לְאַחַד קִרְאתִי נַעַם
 וּלְאַחַד קִרְאתִי חִבְלִים
 וְאַרְעָה אֶת־הַצֹּאן:
 8 וְאַכְחַד אֶת־שְׁלֹשֶׁת הַרְעִים בִּירַח אֶחָד
 וְהִקְצֹר נַפְשֵׁי בָהֶם
 וְגַם־נַפְשָׁם בַּחֲלָה בִּי:

תרגום השבעים ליוונית:
 εἰς τὴν Χαναανίτιν
 = לכנענים

9 וְאָמַר

לֹא אֶרְעָה אֶתְכֶם
 הַמַּתָּה תָמוֹת
 וְהִנְכַּחַדְתָּ תִכְחַד
 וְהִנְשֹׂאֲרוֹת תֹּאכְלֶנָּה אִשָּׁה אֶת־רַעוּתָהּ:

10 וְאַקַח אֶת־מִקְלֵי אֶת־נַעַם
 וְאַגְדַּע אֹתוֹ לְהַפִּיר אֶת־יָדָיו
 11 וְתִפַּר בַּיּוֹם הַהוּא
 וַיִּדְעוּ כֹן עֲנִי הַצֹּאן הַשָּׂדֵה
 כִּי דְבַר־יְהוָה הוּא: [[ס]]

תרגום השבעים ליוונית:
 οἱ Χαναανῖοι τὰ πρόβατα
 = כנעני הצאן

וְהִנְשֹׂאֲרוֹת תֹּאכְלֶנָּה אִשָּׁה אֶת־רַעוּתָהּ:

ישעיה כ"ט
 מִי יַעֲזֹב זֹאת עַל־צָר
 הַמַּעֲטִירָה
 אֲשֶׁר סָחַרְיָהּ שָׂרִים
 כְּנַעֲנִיָּה נְכַבְּדֵי־אָרֶץ:

סיפור עז 13 וביצ'18

ה'דרכות המצב

12 ואמר אליהם

אם טוב בעיניכם הבו שכרי

ואם לא | חדלו

וישקלו את שכרי שלשים כסף:

13 ויאמר יהוה אלי

השליכהו אל-היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם

ואקחה שלשים הכסף

ואשליך אתו בית יהוה אל-היוצר:

14 ואגדע את-מקלי השני את החבלים להפר את-האחוה בין יהודה ובין ישראל: [[פ]]

סיפור עז 13 וביצו 18

ה'דרכות המצב

12 ואמר אליהם

אם טוב בעיניכם הבו שכרי

ואם לא | חדלו

וישקלו את שכרי **שלשים כסף**:

13 ויאמר יהוה אלי

השליכהו אל-היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם

ואקחה **שלשים הכסף**

ואשליך אתו בית יהוה אל-היוצר:

14 ואגדע את-מקלי השני את החבלים להפר את-האחוה בין יהודה ובין ישראל: [[פ]]

32 כא nine

אם-עבד יגח השור או אמה כסף | שלשים שקלים
יתן לאדניו והשור יסקל:

סיפור עז 13 וביצוא

ה'דרכות המצב

12 ואמר אליהם

אם טוב בעיניכם הבו שכרי

ואם לא | חדלו

וישקלו את שכרי שלשים כסף:

13 ויאמר יהוה אלי

השליכהו אל-היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם

ואקחה שלשים הכסף

ואשליך אתו בית יהוה אל-היוצר:

14 ואגדע את-מקלי השני את החבלים להפר את-האחוה בין יהודה ובין ישראל: [[פ]]

סיפור עז 13 וביצ'18

ה'דרכות המצב

12 ואמר אליהם

אם-טוב בעיניכם הבו שכרי

ואם-לא | חדלו

וישקלו את-שכרי שלשים בכסף:

13 ויאמר יהוה אלי

השליכהו אל-היוצר אדר היקר אשר יקרתי מעליהם

ואקחה שלשים הכסף

ואשליך אתו בית יהוה אל-היוצר:

14 ואגדע את-מקלי השני את החבלים להפר את-האחזה בין יהודה ובין ישראל: [[פ]]

סיפור א' 13 ובי' 13

א' 13 אלוהי

15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי

עוֹד קַח-לָךְ כָּלִי רַעָה אֲוֹלִי:

16 כִּי הִנֵּה-אֲנֹכִי מְקִים רַעָה בְּאֶרֶץ

הַנִּכְחָדוֹת לֹא-יִפְקֹד

הַנֶּעַר לֹא-יִבְקֹשׁ

וְהַנְּשֻׁבֵּרֶת לֹא יִרְפָּא

הַנִּצְבָּה לֹא יִכְלָל

וּבֶשֶׁר הַבְּרִיאָה יֹאכֵל

וּפְרִסִיָּהּ יִפְרֹק:

17 הוּי רַעִי הַאֲלִיל עֲזָבִי הַצֹּאֵן

חָרַב עַל-זְרוּעוֹ וְעַל-עֵין יְמִינוֹ

זָרַעוּ יְבוֹשׁ תִּיבֹשׁ וְעֵין יְמִינוֹ כָּהָה תִּכְהָה: [[פ]]

סיפור א' 13 ובי' 13

א' 13 אלוהי

15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי

עוֹד קַח-לָךְ בְּלִי רֵעָה אִוְלָי:

16 כִּי הִנֵּה-אַנְכִי מְקִים רֵעָה בְּאֶרֶץ

הַנִּכְחָדוֹת לֹא-יִפְקֹד

הַנֶּעַר לֹא-יִבְקֹשׁ

וְהַנְּשֻׁבֵּרֶת לֹא יִרְפָּא

הַנִּצְבָּה לֹא יִכְלָל

וּבֶשֶׁר הַבְּרִיאָה יֹאכֵל

וּפְרִסִיהֶן יִפְרֹק:

17 הוּא רֵעִי הָאֵלִיל עֲזָבִי הַצֹּאן

חָרַב עַל-זְרוֹעוֹ וְעַל-עֵין יְמִינוֹ

זָרְעוֹ יִבּוֹשׁ תִּיבֹשׁ וְעֵין יְמִינוֹ כָּהָה תִּכְהָה: [[פ]]

המשק נבואת הרוצים?

□ חטיבה ה: פרקים יב-יד

- [1.ב] יב 1-י"ד 6: צרור נבואות ישועה
- [2.ב] י"ד 7-9: נבואת הרוצים, חלק ב (?)
- [3.ב] י"ד: צרור נבואות ישועה

[2.2] י"ד 7-9: נבואת הרוצים, חזק ב (?)

7 חָרַב עוֹרֵי עַל-רְעֵי וְעַל-גְּבַר עַמִּיּוֹתֵי נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת הַדָּ אֶת-הַרְעָה וּתְפוּצִין הַצֹּאן וְהַשְּׁבִתִי יָדַי
עַל-הַצְּעָרִים: 8 וְהָיָה בְּכָל-הָאָרֶץ נְאֻם-יְהוָה פִּי-שְׁנַיִם בָּהּ יִכְרְתוּ יִגְעוּ וְהַשְּׁלִשִׁית יוֹתֵר בָּהּ: 9 וְהִבֵּאתִי
אֶת-הַשְּׁלִשִׁית בְּאֵשׁ וּצְרַפְתִּים כְּצַרְף אֶת-הַכֶּסֶף וּבַחֲנֻתִים כְּבַחַן אֶת-הַזָּהָב הוּא | יִקְרָא בְּשִׁמִּי וְאֲנִי
אֶעֱנֶה אֹתוֹ אֲמַרְתִּי עַמִּי הוּא וְהוּא יֹאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי: [[פ]]

סיפור עז 13 וביצו

13 האל

7 חָרַב עֲוֹרֵי עַל-רְעִי וְעַל-גְּבַר עַמִּיתִי
נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת
הַדָּ אֶת-הָרֶעָה
וְתִפּוּצִין הַצֹּאן
וְהִשְׁבַּתִּי יָדַי עַל-הַצְּעָרִים:

בחונה וצריפה

8 וְהִיָּה בְּכֹל-הָאָרֶץ נֹאם-יְהוָה
פִּי-שְׁנַיִם בָּהּ יִכְרְתוּ יְגוּעוּ
וְהִשְׁלִשִׁית יוֹתֵר בָּהּ:
9 וְהִבֵּאתִי אֶת-הַשְּׁלִשִׁית בְּאֵשׁ
וְצִרְפָּתִים כְּצִרְף אֶת-הַכֶּסֶף
וּבַחֲנֻתִים כְּבַחֵן אֶת-הַזֹּהָב
הוּא | יִקְרָא בְשִׁמִּי
וְאֲנִי אֶעֱנֶה אֹתוֹ
אֲמַרְתִּי
עַמִּי הוּא
וְהוּא יֹאמֵר
יְהוָה אֱלֹהֵי: [[פ]]

סיכום

- התוכן הרציונלי: חורבן העם ומנהיגיו (וחידוש הכרית?)
- רקע היסטורי: צמח; האלכור של "האחווה בין יהודה ובין ישראל" עשוי לרמוז לתקופת הממלכה המאוחדת, אך כמה פרטים בלבד רומזים לימי בית השני.
- אולם הדימויים: הצאן והרוצה (וצריפת ליה וכו')